

ΑΠΟΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ -ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

1.1 Ιστορικό

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των διεθνών προτύπων (SNA2008, ΕΣΛ95) για τους λογαριασμούς Αγαθών και Υπηρεσιών, το τριμηνιαίο ΑΕΠ της Ελλάδας καταρτίζεται ξεχωριστά, από την πλευρά της Παραγωγής με βάση τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας της ταξινόμησης Nace αναθ.2 (λαμβάνοντας υπόψη τους φόρους μείον τις επιδοτήσεις επί των προϊόντων στο συγκεντρωτικό επίπεδο) και ξεχωριστά, από την πλευρά της Δαπάνης και τα συστατικά της.

Ανάλογα με τις διαθέσιμες πηγές στοιχείων, ιδιαίτερα στους Τριμηνιαίους Εθνικούς Λογαριασμούς (ΤΕΛ), συχνά τα αποτελέσματα μίας από αυτές τις προσεγγίσεις μεγεθύνονται κατά τον ισοσκελισμό των αποτελεσμάτων αυτών των δύο προσεγγίσεων.

Στους ΤΕΛ στην ΕΛΣΤΑΤ, η κύρια προσέγγιση που ακολουθείται είναι η προσέγγιση της Παραγωγής (όπως και σε αρκετές χώρες στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο). Οι διαφορές μεταξύ των αποτελεσμάτων αυτών των δύο προσεγγίσεων (παραγωγής και δαπάνης) παρουσιάζονται σε ένα κατάλοιπο στοιχείο. Το στοιχείο αυτό στο τριμηνιαίο λογαριασμό της Ελλάδας θεωρείται ότι είναι μέρος των μεταβολών στα αποθέματα, στην πλευρά της δαπάνης. Ο αποπληθωρισμός των εκτιμήσεων του ΑΕΠ από την πλευρά της Παραγωγής (Ο) γίνεται στο αναλυτικό επίπεδο των 80 κλάδων της ταξινόμησης Nace Αναθ.2.

Με βάση τη μέχρι τώρα ακολουθούμενη μεθοδολογία, η παραγωγή υπολογιζόταν με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία δεικτών παραγωγής. Για την εκτίμηση της Ενδιάμεσης Ανάλωσης (IC) στο αναλυτικό επίπεδο 80 κλάδων της ταξινόμησης Nace Αναθ.2, σε τρέχουσες τιμές και σε τιμές του προηγούμενου έτους, εφαρμόζονταν ξεχωριστοί τεχνολογικοί συντελεστές (IC/O) . Οι συντελεστές αυτοί προκύπτουν από τους τελευταίους διαθέσιμους ετήσιους Πίνακες Προσφοράς και Χρήσεων (έτους 2011) και εφαρμόστηκαν για τις εκτιμήσεις της ενδιάμεσης ανάλωσης των τριμήνων των ετών 2012 και 2013. Σημειώνεται ότι η εκτίμηση της Ενδιάμεσης Ανάλωσης δεν απαιτείται από το πρόγραμμα διαβίβασης των τριμηνιαίων στοιχείων εθνικών λογαριασμών του ΕΣΛ 95.

Αυτή η ακολουθούμενη πρακτική για την εκτίμηση της ενδιάμεσης ανάλωσης παρουσιάζει το μειονέκτημα ότι ενώ υπάρχει κάποιο θεωρητικό υπόβαθρο βάση του οποίου ο τεχνολογικός συντελεστής στους όγκους παραμένει λίγο-πολύ σταθερός βραχυπρόθεσμα, αντίθετα, σε τρέχουσες τιμές, ο λόγος IC/O αναμένεται ότι μεταβάλλεται κάθε έτος, αφού η τιμή της Παραγωγής (Ο) και η τιμή της Ενδιάμεσης Ανάλωσης (IC) εξελίσσονται διαφορετικά.

Εξαιτίας της προαναφερθείσας αναγωγής της Ενδιάμεσης Ανάλωσης, οι μεταβολές στα αποθέματα, συμπεριλαμβανομένου του κατάλοιπου στοιχείου στην πλευρά της Δαπάνης, προέκυπτε να συμβάλλει σημαντικά στον αποπληθωριστή του ΑΕΠ. Η διαφορά μεταξύ του αποπληθωριστή του ΑΕΠ από την πλευρά της Παραγωγής και του αποπληθωριστή του ΑΕΠ από την πλευρά της Δαπάνης παρατηρείται ιδιαίτερα στα τρίμηνα 2012Q1-2013Q3 .

2 Νέα αναθεωρημένη προσέγγιση

Η προσέγγιση αποπληθωρισμού χωρίς αναγωγή της Ενδιάμεσης Ανάλωσης εφαρμόστηκε στο αναλυτικό επίπεδο των 80 κλάδων της ταξινόμησης Nace αναθ.2. Συγκεκριμένα, οι Δείκτες Παραγωγής χρησιμοποιήθηκαν απευθείας για την εκτίμηση της ετήσιας μεταβολής της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) για κάθε κλάδο οικονομικής δραστηριότητας της ταξινόμησης Nace αναθ.2.

Κατά την ανάλυση της εξίσωσης για τους Λογαριασμούς Αγαθών και Υπηρεσιών (για το σύνολο της οικονομίας) ισχύει:

$$(O_t - IC_t) + (D21X31_t) = C_t + G_t + I_t + (X_t - M_t)$$

όπου στην ισότητα, το O είναι η Παραγωγή, το IC η ενδιάμεση Κατανάλωση, το $D21X31$ αναφέρεται στους φόρους μείον τις επιδοτήσεις προϊόντων και το I στον Ακαθάριστο Σχηματισμό Κεφαλαίου (συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών στα αποθέματα). Το C είναι η Ιδιωτική Κατανάλωση, το G η Δημόσια Κατανάλωση, το X είναι οι Εξαγωγές και το M οι Εισαγωγές.

Χρησιμοποιώντας την προσέγγιση του μονού αποπληθωρισμού (δηλ. ο όγκος της Ενδιάμεσης Ανάλωσης να ακολουθεί την εξέλιξη της Παραγωγής, κάτι που είναι εφικτό στους ΤΕΛ), η εξέλιξη των δεικτών παραγωγής των Βραχυχρόνιων Στατιστικών (Short Term Statistics-STS) μπορεί να χρησιμοποιηθεί απευθείας ως ένδειξη για τη μεταβολή της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (δηλαδή την Παραγωγή μείον την Ενδιάμεση Ανάλωση, $O - IC$) σε κάθε κλάδο οικονομικής δραστηριότητας Nace αναθ.2.